

BUDAPESTA
23 Martiu st. v.
Dumineca 4 Aprile st. n.

Va esi joi'a si duminec'a.
Redacțiunea: *Strad'a*
arborelui verde nr. 13.

Nr. 23.

ANUL XVI.
1880.

Pretiu pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$ de
anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Români'a 2 galbeni.

Fidantiat'a moștenitorului de tron.

Abia sosi acasa dela Brusela moștenitorul de tron Rudolf, ieta dălele trecute se si ivi în dăuare scirea, cã dupa cununi'a sa cu principess'a Stefania, nou'a parechia — conform usului vechiu — se va încoronã cã rege si regina a Ungariei.

Încã nu s'a constatatu, dēcã acēsta scire se va realisã sēu ba; este înse pozitivu, cã prin acēst'a s'a potențiatu si mai multu dorint'a generala d'a cunōsce cãt mai de graba pe acea fiint'a, care e menita sē împarta grigile domnirii cu fiitorul împeratu si rege al Austro-Ungariei.

Grabimu dar a publicã pe acēsta pagina portretul junei mirese, desemnatu dupa natura de unu pictoru din Brusela, si prin acēst'a sperãmu a face publicului nostru cetitoru o deosebita placere.

Schitie biografice n'avemu s'adaugemu, cãci totu ce se scie despre principess'a Stefania, s'a scrisu deja în fōi'a nōstra. Vom însemuã totusi, cã s'a nascutu la 21 maiu 1864, deci nu este încã de 16 ani, si în botezu a capetatu numele Stefania Clotilda Luisa Hermina Maria Siarlotta.

E fic'a unui rege, Leopold II, carele în tiēr'a sa se bucura de cea mai mare iubire si stima, cãci e vrednicul fiu al lui Leopold I, liberalul rege si reorganisatoru al Belgiei, — si are de mama pe archiducess'a Maria Henrieta, fic'a multu iubitului palatinu Iosif al Ungariei. Descendent'a unor astfel de parinti, cu totu dreptul cauta sē fia dara întimpinata cu bucuria pe tronul acestui imperiu.

Dēns'a a crescutu în modestia cã vioric'a ascunsa, si retrasa de lume cã o calugaritã.

Totu timpul si l'a petrecutu în desvoltarea instructiunii sale intelectuale. Iubescē music'a si — întocmai cã fiitoru-i consorte — se ocupa multu cu sciintienaturale.

Destinul i-a oferitu unu terenu frumosu spre a-si face numele nemuritoru. I-a datu o misiune sãnta: d'a sterge lacrime, d'a vindecã rane si d'a fericì popōre însetate de libertate. Deie ceriul sē-si pōta împlinì spre multãmire generala acēsta înnalta datorã! I. H.

Principess'a Stefania.

Fragmentu din „Despot-Voda“.

— *Legenda istorica în versuri.* —

Actul II. — Scen'a IX.

Motiocu.

Iéta-l!

Boerii, sculându-se.

Despot ?

Motiocu.

Despot !

Tomsia se ridica indignatu, resturnându jiltiul seu.

Tomsia.

Unu Byzantinu !

Unu grecu ! . . . Ce ! óre 'n tíera nu cresce decât spinu ?
Ce ! totu pamântul nostru e în asiá sterpire,
Si neamul nostru ageru e în asiá 'njosire,
Cât pe moși'a noastră sè nu gasimu unu pomu
Si pentru tronul tierii sè nu gasimu unu omu !
Unde-amu ajunsu, o ! Dómne ? Ce ti-amu greșitu noi

Cá unu boeru de-ai tierii, unu Moldovanu sè vie
C'unu svénturatu de mâna, sè ni-l arunce-aici
Cá Domnu, cum se arunca poman'a la calici !
Rușine, făr-de-lege, batjocura, tradare !

Motiocu.

Minti, Tomsio !

Tomsia.

O ! Motióce, me juru : pecatul mare
Cà n'ai întratu, betrâne, de viu chiar în mormentu
Cu 'n ceasu mai înainte de-a díce-acestu cuventu !
Vrei greci tu la Domni'a ? deci sufletuti respunda
De reul care 'n tíera prin greci a se patrunda ?

Motiocu, stapânindu-se.

Tu aiuresci, sermane . . . Eu nu-s haín, nebuu,
Când vi-l aducu pe Despot si Domnu eu vi-l propunu.
Mi-e inim'a amara, precum íti e si tíe,
De a vedé Moldov'a unu cuibu de anarchía,
În care totu smintitul se crede-unu omu pradatu,
Când vede tronul tierii de altul ocupatu.
Mi-e inim'a atinsa de-a mortii grea lovire
De a vedé Moldov'a unu câmpu de jafuire,
Pe care toti alérta turbati, neodihniti
Cá sè ajunga tronul din care-s îmbrânciti.
Au ochi cá sè nu véda, urechi sè nu auda,
Câci inim'a lor stérpa cu cârtit'ra e ruda,
Si toti vecinii ; dușmani acestei mândre tíeri,
Gatescu a ei cadere prin chiar ai sei boeri
Hranindu în al lor sufletu o pofta de Domni'a
Ce-duce lor peire si tierii calicia.

Destul ! . . . vreu pacea 'n tíera domnindu sub ceru se-

ninu,

Si iéta de ce, Tomsio, propunu unu Domnu straiú.

Tomsia.

Cuvântul teu, Motióce, mai reu te osêndesce.

El lauda straiúul si némul teu hulesce !

Despot se înaintéza cu multa demnitate.

Despot, gravu.

Viteze Tomsia ! . . . Despot de tine-aici respinsu,
Respecta tulburarea din sufletuti aprinsu,
Si 'n tine el admira virtutea stramosiésca
Ce vré coron'a tierii pe-o frunte românesca.
Dar déca prin mânia acum n'ai fi orbitu,
De-ai fi, cum se cuvine, cu gândul liniscitu,
Ai întielege, Tomsia, cá nascere si nume
Sunt jocuri de-ale sórtei care domnesce 'n lume.
Nu, Tomsia, nu e locul ce face pe-unu barbatu
Straiú, séu fiú al tierii, omu reu séu laudatu,
Câci omul mare 'n sufletu, moșneanu, straiúu el fia,
În sufletu pórtá lumea întréga dreptu moși'a !

Nu, Tomsia, nu-i cu dreptul de-a díce cá-i straiú
Acelu care dorește la toti norocu deplinu
Si care pentru tíer'a ce l'a primitu cu bine
E gata sè jertfésca totu sângele din sine.
Straiúu este acela cruntu, orbu, nelegiúitu,
Ce 'nfige 'n ran'a tierii cutitul otravitu !
Straiúu este acela ce, ori ce nume pórtá,
Nu-i pasa de-a lui tíera chiar de-ar vedé-o mórtá !
Nu dar eu, veru cu Dómn'a, straiúu aice sunt,
Ci Lapușneanu, dușmanu acestui dragu pamântu !

Harnov.

Jos Lapușneanu !

Stroici.

Mórté hainului !

Toroipán.

Sfirsíesca

Si viét'ra-i si Domni'a !

Harnov.

Si Despot sè traiésca !

Boerii, afara de Tomsia.

Dar, dar !

Tomsia, cátra ceriu.

Sunt orbi, o ! Dómne, din ceriu nu-i ascultá !

Despot.

Boeri, recunoscintia ! . . .

Tomsia.

Recunoscint'ra ta ?

Pe cine vrei sè 'ntuneci ? . . . Cum noi s'avemu credint'ia
În vorbele-ti viclene si-a ta recunoscintia,
Când tu, chiar veru cu Dómn'a, fatiarnicu cá unu hotiu,
Vrei sè restorni din culme pe ea si pe-al ei sotiu ?
A ! sierpe, vrei sè luneci sub manti'a Domnésca ?
În lături !

Despot.

Lapușneanu a vrutu sè m'otravésca !

În cup'a lui perfida eu mórtéa am beutu
Si, făr' a mea ispita, de multu asiú fi perduu.
El vré a mea peire ? . . . deci ghiara pentru ghiara !
El díce : píera Despot ! . . . eu, Lapușneanu píera !

Motiocu.

Se va 'mplini cuvântu-ti, poporul e cu noi.

Tomsia.

Cu voi poporul ? . . . fia ! . . . eu nu mai sunt cu voi !
Me ducu, ve lasu orbirei, lasu tíer'a 'n sém'a vóstra.
Sè dati séma de dês'a !

Trece maretu pe dinaintea boerilor si se îndrépta spre usi'a din fundu.

Despot.

Esti dar în contra nóstra ?

Boeri, Tomsia ne lasa . . . El are 'ntru nimicu
Lui Voda sè ne vinda.

Tomsia, cu dispretiu

Pribégu cu sufletu micu ! . . .

Românu vietuesce si móre când se jura,
Cu arm'a alba 'n mâna, nu cu tradarea 'n gura.
Învétia dela dêsii a fi Românu de poti.

Boeri ! gânditi la mum'a ce v'a nascutu pe toti !

Ese. Boerii remânu pe gânduri. Despot si Motiocu graescu încetu deoparte.

V. ALESANDRI.

Fiic'a primariului din Oradea-mare.

— *Novela istorica.* —

(Urmare.)

— Cât de frumoșa esti si asiá indignata, cu ochii
de fulgeru si cu faci'a de porfiru. Esti frumoșa, — díse
plinu de voluptate Selim, — cá ofensat'a Junone, de a
carei mânia se cutremurá lumea. Eu nu me miru, cá
vedieându-te însielata, amorul ti-s'a schimbatu în ura

nemarginita. În momentul acest'a uresci tóta lumea, uresci omenimea întréga, si mai ales pe mine. În momentul acesta nu-ti voiu conturbá dára just'a erumpere a indignaþiunii; înse mai târziu, dupa ce vor trece momintele prime ale mâniei, dupa ce ti-se va aliná furtun'a animei : atunci voiu veni cu cererea sè asculti sincerele mele afectiuni, sè primesci curatul meu amoru.

— Selim pasia, — response Aurelia cu superbia nobila. Poti sè-ti dau înca de acuma respunsul meu, càci acela atunce cá totu-de-una va fi negativu. Înse dar îmi promiti tronul sultanilor cu avuþile sale imense; însedar îmi vei oferi aurul Persiei, margaritarile Sangesiului si diamantele Brasiliiei: càci — chiar sè fii încercatu pe cale onesta a-mi câstigá amorul — fiec'a Crisianeii, nici odata nu voiu iubi pe duþmanul patriei mele, ei asiu preferi sè suferu tóte torturele, chiar sè moru, decât sè facu o astfel de infamia! Cu atât mai puþinu potu sè-ti aprindu speranþia dar acuma, când ai cugetatu sè-ti realizezi planul mãrsiaiu într'unu modu atât de brutalu!

— Ti-am spus'o, — dîse zimbindu Selim pasia, — cá nu voiescu sè me luptu în contra orcanului ânimeii tale; înse dá-mi voi'a sè speru, cá dupa ce va încetá vuetul vântului, si nuorii se vor respirá, radiiele farmecatórie ale frumosilor tei ochi me vor încaldî si pe mine! Acuma, — înceiá Selim adresându-se cátra servitori, — lasati-o sè se odihnéscá! Din momentul acesta sè ve fia sântu ori ce cuventu al ei!

VI.

M e d i c u l .

Aurelia fu condusa într'o odaia laterala.

Serman'a féta! Înca numai ieri pe acestu timpu, în cunun'a splendida a nuntasilor, se credea a stá în culmea fericirii paméntesci. Si adí?! Ea se aflá în abisul nefericirii.

Si în starea acést'a desperata nu-i se iviá nici o radia de speranþia care sè-i lumineze si sè-i arete calea mãntuientiei. — nici unu amicu sinceru, care sè-i dea mâna de ajutoru; ba nici consciinþa sa nu se putea mângaiá, càci ea însasi si-a creatu sórtea în contra admoniþiunii parintiesci, însasi a respinsu mân'a unui tineru nobilu, în favórea unui ticalosu.

Nici în somnu nu avea lînisce, si în visu i se iviau niþte furii, cari o torturau fára crutiare, rapindu de pe capul ei cunun'a de mirtu si aruncându pe vergur'a ei frunte tin'a defaimáriei.

Turmentata diu'a nóptea de impresiunea acestor cugete înfricosiate, cari i presintau viitorul într'unu coloritu negru, încetul cu încetul organismul ei fu atacatu. Crerii își pierdura facultatea de a puté cugetá lîniscitu, si începú a fantasá cá o nebuna.

Asaltul repede al patimelor si mân'a nemarginita usior producu aprindere de creri, mai vèrtos la o féta plina de viétia, cu unu temperamentu saun-guineu.

Serman'a Aurelia deveni victim'a acestui morbu periculosu.

Când slavele observara deliriul, îndata încunoscintiará pe Selim pasia. El se spariá tare, avendu téma cá nu cumva mórtea sè-i rapésca din braþie flórea acésta scumpa; deci fára amênare întrebá de unu medicu, care cu sciinþa-i sè repareze pericolul.

Pe timpul acela înse numerul medicilor nu era asiá de mare cá si acuma, deci nu se putea gasi iute vr'unul. Promptul si istetiul Suleiman înse si de astadata avú gata unu svatu bunu, si response, cá în car-

cerea fortaretiei se afla unu prinsonieru, carele e medicu esertu, cutare Iuliu Bordanu.

Selim ordoná cá acela sè i se presinteze, si Iuliu — carele aþeptá deja cu lînisce rece condamnarea sa la mórte — fu condusu înaintea lui Selim, carele i promise a-i redá libertatea, de cumva prin sciinþa-i medicala va reeþi sè mãntuiesca viétia unei fecióre adorate. Apoi fu introdusu la bolnav'a.

Întrându, se cutremurá, càci recunoscú pe scump'a si multu adorat'a sa Aurelia, care zacea culcata fára sè scia de sine.

Erá tocmái parocsismul, si Iuliu putú sè facu usior diagnos'a, care i anunciá unu resultatu înfricosiatu, cá adeca starea ei este fórté critica.

Ah! ce durere adânce simtíea el vediéndu scump'a lui fiintia în astfel de periclu înfricosiatoru! Si totusi ce desfetare ângerésca i încaldíea sufletul, puténdu sè steie lînga dèns'a si avendu speranþa d'a o puté scapá din gur'a mortii!

Nici odata n'a îndeplinitu mai fidelu chiamarea sa cá medicu, cá acuma; a pusu în cumpena puterea întréga a sciinþiei sale medicale, cá sè o póta smulge din braciile peririi; priveghiá lînga ea diu'a nóptea, observá cele mai mici apariþiuni, pândiá tóte miþcările ei, — si binecuvéntá Provedinti'a, cá i-a inspiratu a-si alege carier'a acést'a. Ce nalta fericire i inspirá acuma faptul, cá esistinti'a aleasei ânimeii sale atèrná acuma dela el!

Serman'a Aurelia, ea nu vedea, nu audíea nimica, nu simtíea mân'a îngrigitóre. Míntea ei alergá cá fulgerul peste plaiuri selbatice si negre.

Patru nopti durá acestu parocsismu teribilu, si 'n urma a cincea dí se ivi prim'a radia a speranþiei de usiorare. Cu nespusa bucuria constatá Iuliu, cá cris'a trecú si cá, suportându-o norocosu, vindecarea ei avea sè fia numai cestiune de timpu.

Când ea pentru prima-óra își deschise ochii frumosi, privi cu mirare în giuru de sine, si zarindu acolo pe Iuliu, îl întrebá cu uimire blânda:

— Iulie! iubite amice, esti aici?! Spune-mi ce mi s'a întâmplatú?

— Fii lîniscita si sè nu te iriteze curiositatea, càci ti-ai atrage pericolu. Nu te îngrigi dar de nimicu, ci numai crede si speréza în amicul, ce te iubescú!

— Începu a-mi împróspetá în memoria cele trecute, — siópti Aurelia venindu-si în ori. Ah! ce chaos înspaiméntatoru! Ah! Iulie cum sè-ti multiamescu, cá m'ai scosu din gur'a mortii? M'ai scosu! Dar ce folosu!? Nu mai sânt libera! Ah! cine îmi va recástigá libertatea si onórea?

— Eu, — response Iuliu cu superbia nobila, si singurul acestu cuventu produse mai mare efektu în faþa Aureliei, decât ierburile tuturor medicamentelor. Semènti'a speranþiei începú a prinde radecini în ânima ei.

Ah! speranþa! Ce puternicu este efectul impresiunii sale mângaiatóre si imbarbatatóre?! . . . Cât de dulci sânt visurile ei si câte desfetári ne produce!

Aurelia sperá si ból'a ei se vindéca din ce în ce mai tare; si déca din când în când ierasi i se iviau nuorii negrii ai îndoielelor si a presimtîrilor rele, atunci i se presentá figur'a mângaiósa a lui Iuliu cu surisul seu încuragiatoru, si fantómele înspaiméntatóre fure alungate cu ramul de olive a speranþiei, si dèns'a respirá ierasi mai usioru, întremându-se pe dí ce mergea.

(Finea va urmá.)

L. B. POPU-SELAGIANU.

S A E O N U

Calindarul septemănei.

Dîu'a sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și serbatorile.	Sórele răsare	Sórele apune
Dumineca	23	4	Cuvios Niconu.	5 35	6 23
Luni	24	5	Cuv. P. Zacharia.	5 33	6 25
Marti	25	6	(†) <i>Bunavestire.</i>	5 31	6 27
Mercuri	26	7	Adun. arch. Gavriil.	5 30	6 30
Joi	27	8	Cuv. Matróna.	5 27	6 32
Vineri	28	9	Cuv. Stefan Ilar. ●	5 26	6 34
Sambeta	29	10	Cuv. Marcu ep. Aret.	5 25	6 35

O poezia a Dómnei României.

August'a Suverana Româna, oferindu archiepiscopului principe de Lusignan portretul seu, l'a însoțitu și de o poeziă compusa de A. S. R. în limb'a germăna, care suna astfel:

So kühn soll der Dichter und frei, wie der Aar sein.
Wie leuchtende Sonne, so warm und wahr sein,
Im Fühlen so fein, wie die zarte Mimose,
So stark wie der Bergstrom, wie Quelle so klar sein.

Archiepiscopul a tradusu acésta frumósă poezia în limb'a franceza și o presintă Dómnei în dîlele trecute.

Traducerea lui e urmatórea:

Poeta, tu dois libre et fier planer dans l'air
Comme l'aigle; au soleil la flamme et l'éclat prendre;
Comme la sensitive être pudique et tendre,
Fort comme le torrent, comme la source clair!

În traducere româna, improvisata de noi, ar suna astfel:

Că vulturul, poetul se fia mândru, liberu,
Că sórele ce luce: de dreptu încaldîtoru;
Asíá finu la simțire că fraged'a Mimosa,
Că riu de munti — puternicu, si claru că si-unu isvoru!

I. V.

Deschiderea Academiei Române.

Bucuresci 30 martie st. n.

Fiindu că poftiti, că — nesmintitu se vi facu raportu despre deschiderea adunării generale a Academiei române, iéta vinu a corespunde, măcar că prevedu, cumca atât dvóstra, cât si cetitorii aveti se fiti pré puțin satisfacuti de unu raportu despre — un'a formalitate aprópe góla.

E dreptu, că astadi, la ór'a destinata, adeca 1 dupa miédiadi, membrii Academiei erau adunati în numeru completu, la apelul nominalu respundiéndu 20, (ai nostri de peste Carpati cinci: Babesiu, Baritiu, Hodosiu, Vasiciu si Teclu,) înse dl presiedinte, principele Ion Ghica, deschidéndu sesiunea si constatándu numerul completu pentru d'a procede la afacerile regulate, totu d'odata aduse la cunoscenti'a adunării, cumca M. Sa Domnitorul, ca protectore si presiedinte de onóre, informatu fiindu despre acésta dîua de deschidere, cu parere de reu, si-a aretatu imposibilitatea d'a participá si presiedé tocmai astadi la adunare, ci a dechiaratu că poimáne, joi, de buna séma va onorá Academi'a cu presentia,

Deci în urmarea acestei pré grațioase respicațiuni, adunarea de astadi în unanimitate a decisu, a

amêná deschiderea solemnă publica a adunării gen. pe poimáne.

Afara de acést'a s'au luatú spre sciintia justifi-cările membrilor absentu, si cuprinsul pe scurtu al raportului secretariului generalu asupra situatiunii si gestiunei dela ultim'a adunare generala, din care raportu se invederá, că activitatea si interesul publicu forța de supremul corpu literaru románu sînt în desvoltare fórte progresiva.

Atâte agende se înfașisara la acésta adunare gen., încât — abia putem crede, se ajunga pentru deslegarea lor cele 25—30 dîle regulamentari; cu atât mai puțin va puté ajunge condeiu raportorelui dvóstre de a vi le descrié, séu si numai indegetá pe tóte, cum se cuvine, mai vertos că — este ocupatu în multe alte párti.

V.

Prim'a operata româna.

Iasi 10/22 martie.

Sâmbeta, la 8/20 martie, s'a jucatú aice pentru prim'a óra o operata originala, intitulata „Olténc'a“, despre care ati luatú notiția si dvóstre.

Constatu cu placere, că succesul a fost completu, ceea ce face onóre dlui maior G. Bengescu carele a scrisu testul, si dlor Otremba si E. Candella, autorii muziceii, precum si actorilor cari au jocat'ó.

Va fi interesantu se povestescu, macaru si pe scurtu, subiectul acestei operete, cea d'ântáiu în literatur'a nóstra teatrala.

Actul primu începe într'unu satu din Oltenia. Sofía, soț'a lui Sandu Chirchidescu — carele e dusu peste Dunare cu armat'a cá speculantu — si fin'a ei, Maria, aștepta rentórcerea aceluia, dimpreura cu toti servitorii. Unul din acéstia, Glumici, vine si spune, că a vedíutu pe cuconu Sandu vinindu cátra casa. Esu toti si ele se ascundu. Sandu si Ienica Fluturul, oficieru de roșiori si logodnicul Mariei, sosescu, si acesta se prinde de nou, că i va însielá nevést'a; Sandu, aúndu cu ce sigurantia vorbesce fanfaronul tineru, începe si el a se îndoi de virtutea soției sale. Sofia si Maria, cari audisera tóte, cauta unu mijlocu de a-si resbuná pe nateul de barbatu, pentru că a pusu în prinsóre virtutea soției sale si pe fanfaronul de Jenica, pentru că si-a uitatu de fidantiat'a sa.

În actul al doile Jenica începe rolul seu de amagitoru, ántáiu la servitóre, dar fara succesu; apoi Sofia, deghisata cá baba i spune, că dêns'a e soț'a adeverata a lui Sandu. Jenica se supera pe Sandu, care l'a pacalitu, spunéndu-i că nevést'a lui e tinera. Apuca bonetul ei de pe capu si i apare Sofia cea frumósă. El este încremenitu. Acuma ar iubi-o, dar ea se scapa, si i dice se se ascundia într'ó casa pustia, si ea va veni sér'a se-l ia de acolo într'unu sacu si-l va duce în iatacul ei. Jenica, cu tóta fric'a de acea casa, se duce se se ascunda într'éns'a. Maria, care audí tóta convorbirea Sofiei cu Jenica, crede că nasi'a sa voiesce se-i ia pe Jenica. hotaresce dara — din resbunare — a spune totu lui Sandu. Acesta sosescu. Întréba de Jenica. Sofia se cam încurca. Sandu crede că ea l'a însielatu. Apoi armat'a sosescu si defileza.

În actul al treile Maria spune lui Sandu, că nasi'a sa a ascunsu pe Jenica în cas'a cea pustia. El se duce în cas'a aceea si ia locul lui Jenica în sacu. Sofia invita pe Maria cá se mérga a asistá la acésta farsa; acésta înse-i descopere, că a spusu tóte lui Sandu si că dênsul a si mersu în acea casa. Sofia deghiséza pe toti servitorii din casa cá strigoi si draci, si i invétia cum se pacalésca pe Sandu si Jenica. Asíá se si întempla.

Sandu si Jenica, vâriti în sacu, se pomenira de odata cu unu sgomotu infernalu si impresurati de tôte fiintele iadului. Gróz'a lor e mare. Dracii își batu jocu de ei, si Lucifer — Glumici — daruiesce sufletul lui Sandu dînei Geloziei, pentru cà a banuitu pe femeia sa si a facutu remasiagu pentru credint'a ei; ier sufletul lui Jenica fu daruitu dînei Însielaciunei, pentru cà a însielatu pe fidantiat'a lui. Apoi dracii disparu. Cele doue dîne vreu sè fuga si ele înse nu potu, càci Sandu si Jenica le strîngu de mâna convulsivu. Servitorii aparu cu tortie si cei doi pacaliti recunoscu femeile, si ceru iertarea lor, ceea ce si obtînu.

Precum se vede si din acestu scheletu, pies'a are multe scene interesante; ier în cât pentru musica, aceea e usióra, placuta si plina de idei picante, cari assiguréza vieti'a acestei prime operete române. —r—

Curierul modei.

Paris 31 martie.

Afara de multele feluri de stofe punctate, în momentul acesta nu este nimicu mai nou decât stof'a „damasquiné“, pe care se crucisîéza sute de linie bizare. Amesuratu genului toaletei si etatii sînt a se alege stofele punctate cu mai multe colori séu tonu pe tonu; sînt mîi de stofe si colori din cari putemu alege.

Pentru fete tinere se recomanda punctele vênete séu roșie pe stofa sura; toaletele punctate tonu pe tonu se garniséza cu o stofa punctata pistritiu. Marginele tunicei si tali'a sînt taiate în zacuri coltiurate.

Unu frumosu costumu pentru copii de 5 ani erá punctatu galbenu auriu. Erá compusu din unu rocu plissat, o jacheta si unu peptaru; o esiarpa mare de Sarah verde impresurá peptarul, si se 'ntindea napoi.

Cá îmbracaminte de primavéra se întrebuintéza mai ales stofele de cașmir; sialuri de cașmiru pentru toaleta de ceremonía, cochete visite din cașmiru roșiu pentru costume de strade, în tôte croiurile si cu tôte garniturele, fia-care dupa gustul seu.

Atát de cochetele mantile-visitae se pregatescu pretotu-îndene pentru primavéra. Cunoscutele visite, cu mânecele lor mici, asemenea se mai pórtá; dar mai nóue sînt mantilele garnite în forma pelerina.

Parazólele începura deja sè se ivésca, sînt totu înnalte, si se asortéza toaletelor de primavéra séu de véra, garnitur'a consta din dantele aquarel. Dorint'a d'a face asemenea tóte pãrtile costumului, din crescetu pâna la picióre, se sustîne. Pelerile nu forméza esceptiune; credemu înse, cà la véra se vor întrebuintiá mai putîne pene si paseri cá garniture, decât pân'acuma; flori, dantele si stofe usióre au sè decoreze pelerile.

Dantelele galbene ca sãfranul devinu din dí în dí mai placute, si înlocuiescu dantelele Languedoc, Alençon si Mirecourt, chiar si dantelele late si frumóse Richelieu.

Cronic'a lumii.

Diet'a a tinutu mercuri o sîedintia scurta în care s'a promulgatu legea pentru prelungirea provisoriului în Severin, pentru cestiunea de insemne a bancei austro-ungare, ceea relativa la suspendarea unui § din legea electorala cu privire la cei pagubiti prin fómete, si altele. Apoi guvernul a substernutu unele proiecte de lege, între altele unul pentru unu creditu de 15,000 fl. spre acoperirea speselor cauzate de cursul învetiatorilor nemagiari.

DI Bratianu a sositu acasa la Bucuresci din cãletori'a sa pe la Viena, Berlin, Neu-Wied si Paris. Se scrie, cà dsa este fôrte multiamitu cu rezultatul misiunii sale. În prim'a linia, acea misiune consistá întru de a delaturá la Berlin pedecile în privintia unei conventiuni relative la cãile ferate române; e bine, se díce, cà s'au regulatu tóte cestiunile pendente si s'a facutu o conventiune, în care tóte diferintiele s'au complanatu în favorul României. S'a discutat si cestiunea Arab-Tabiei; Engliter'a, Germania si Austro-Ungaria spriginescu pretensiunea României; dar ele nu gasescu potrivit momentu spre a începe o actiune în asta privintia. Cestiunea succesiunii nu s'a atinsu la Berlin, càci acésta e regulata deja prin constitutiunea României; acésta adeca dispune, cá în casul déca principele Carol ar muri fãra sè lase urmatori, la tronu ar succede séu fratele principelui séu copiii aceluia.

Român'a regatu. Se sustîne cu positivitate, cà dl primu-ministru Bratianu, cu ocasiunea petrecerii sale la Berlin, în adevér a anunciatu redicarea României la starea de regatu. Afara de acésta, dsa a avutu delicat'a misiune d'a însciintia pe parintii principesei Elisabeta în Wied, cà somitãtile medicale din Viena si Würzburg declarãndu cà principessa nu va puté sè mai aiba copii, trebue sè se adópte unu fiu al fratelui mai mare al principelni, si cà prin urmare se va adoptá fiul celu mai mare al aceluia, adeca principele Vilelm de Hohenzollern, nascutu la 1864.

Guvernul rusescu a privitu cu ochi cordisi convorbirile dlui Bratianu cu Bismarck la Berlin si aprobãrile obtînute la Viena, în privintia intrãrii României în aliantia între Germani'a si Austro-Ungari'a. Din caus'a acésta a si facutu întrebãri la guvernul din Bucuresci, si principele Carol a grabitu a notificá guvernului rusescu, cà nu s'a facutu nimica ce ar alterá politic'a de pân'acuma a guvernului seu.

La Petersburg s'a descoperitu la 25 martie în strad'a „Micilor Burgesi“ o tipografia secreta. Cincispre-diece persóne au fost arestate. Proprietarul localului, unu tapițieru, e probabilminte nevinovatu si nu cunoscea ocupatiunea chiriasilor sei. S'a gasitu o mare cantitate de scrieri. Arestatii n'au marturisitu pâna acum nimicu.

Si în Varsïovia s'a descoperitu o tipografia secreta si s'au confiscatu multe tiparituri nihilistice. S'au facutu mai multe arestãri, între cari se afla si câteva fete. Arestatii sînt rusi.

Din Basarabi'a se scrie, cà guvernul rusu a datu ordine a nu se face de locu semenaturi în partea de sudu a Basarabiei si spre Odessa, de óra-ce acea parte are a fi ocupata de trupe.

Resboiul ruso-germãnu s'a si încheiatu, înainte de a fi izbucnit. Tiarul s'a uitatu cordisïu la aliantia încheiata între Germani'a si Austro-Ungaria, si neputëndu sè realizeze o contra-aliantia cu Franci'a si Itali'a, dar apoi sciindu pré bine, cà treb'a nici acasa nu merge pré bine: a gasitu fôrte cu scopu sè grabésca a restabilí bunele relatiuni cu Germania. Ocasiunea cea mai potrivita fu serbarea aniversãrii a 83-a a imperatului Vilelm; deci díse unu toastu fôrte afabilu pentru „unchiul“ seu din Berlin, apoi i-a adresatu o depesia, prin care spune, cà comptéza mai multu decât totude-una pe vechi'a si statornic'a amicia a imperatului Vilelm, carele a respunsu cà si el asemenea doresce a mântîné bunele relatiuni. Aceste depesie s'au publicatu la Berlin tocmai în díu'a de Pasci, dóra pentru cà sè servésca dreptu daru de Pasci pentru popórele ce dorescu — pacea.

Parlamentul englesu s'a disolvatu la 24 l. tr.

Nunciul reginei care s'a cetitu la actul de încheiere, constată, succesul mare al politiceii englese esterne. Alegerile pentru parlamentul viitoru s'au si începutu, la aceste capul opozițiunii, Gladstone, a tînutu niște cuvântări fulminante în contra Austro-Ungariei.

Literatura si arti.

Graciós'a si literat'a Suverana a României, precum cetimu în „Press'a“, a îmbogățitu frumós'a colecțiune a operilor sale literare cu o noua comedía în limb'a franceza, intitulata „Revenants et Revenus“. Marti, la 4 óre sér'a, A. S. R. a cititu oper'a sa interpretatorilor alesi de A. S. si directorului comitetului Teatrului Naționalu. Impresiunea produsa prin citirea acestei comedii a fost din cele mai satisfacetóre, si, dupa cât ni se spune, pies'a este fórte spirituala si subiectul din cele mai originale. Iéca, pâna astadi, persónele cari vor avé onóre d'a interpretá comedí'a gingasiei Suverane : Dnele Lili Manu, Alice Siutiu, Msa de l'Aubespine-Sully ; dsíórele Lucia Ghica si Olga Braioliu ; dnii M. de l'Aubespine-Sully, Grigorie Falcoianu, George Rosetti, Dimitrie Rosetti, Alesandru Halfon si N. Cercez. Pies'a se va represintá la palatu si ne vom face o placere d'a tîne pe cititorii nostri în curentul amenuntelor ce se vor puté produce.

Piese nóue de dl Porumbescu. Din Viena ni se tramite urmatórea notiția : Au aparutu de sub presa sub editur'a Societátii „Româní'a Juna“ dóue piese musicale de compositorul românú dl C. G. Porumbescu, anume : „Zin'a Dunarei“ polca-mazur, dedicata patroneselor balului românú din Viena, si valsul „Camelie“ (ambele pentru piano), cari piese au fost esecutate cu multu efectu la menționatul balu din anul acesta de capel'a dlui Ed. Strauss. Ambele piese se afla de vëndiare la Societatea „Româní'a Juna“ în Viena (I. Sonnenfelsgasse nr. 1) precum si la depozitele mai însemnate de musicalie. Pretiul unui esemplaru : Valsul 1 fl. v. a. (2 frci 20 bani) si Polca 50 cr. v. a. (1 fr. 20 bani). O parte din venitul curatu este menitu pentru fondul Societátii „Româní'a Juna“. Este de așteptatu, că aceste nóue compositiuni românesci, cari au fost fórte bine primite de publicul din Viena, se vor bucurá si de atenziunea publicului românú si nu vor lipsí în cercurile amatorilor de musica, cu atâta mai multu, încât laudabil'a întreprindere a junelui artistu românú merita a fi încuragiata si a se bucurá de spriginul nostru.

În teatrul naționalu din Bucuresci se va dá în curêndu la dorint'a exprimata de A. S. R. Dómn'a o represintațiune de binefacere de câtra niște diletanti cari apartínu societátii bucurescene. În salónele dnei Otetelesianu s'a cetitu în o séra cele trei piese ce se vor represintá si un'a din ele s'a si jucatu la dn'a principessa Stirbey. Piesele ce se vor represintá, tóte sînt franceze, si se vor jucá frantiozesce. Asiá-i obiceiul la Bucuresci.

„Primul balu“. Sub acestu gingasiu titlu dsíó-r'a Ersilia Nicóra din Arad a publicatu la Bucuresci o piesa musicala, o polca-mazur pentru pianu, plina de farmecu si frumusetia, care se afla de vëndiare la autórea, pretiul 60 cr.

Díuaristicu. La Roman a aparutu unu nou organu de publicitate, sub titlul : „Raportatorul orasiului Roman“. — La Bacáu a începutu sè iésa unu díuaru intitulatu : „Vocea Bacáului“. — Totu la Bacáu s'a ivitu si altu díuaru, care ese sub titlul : „Bacául“.

Piese musicale nóue. „Lyr'a Româna“ în nr. 12. 13 si 14 publica urmatórele piese : „Hor'a Plev-

nei“, poesí'a de V. Alesandri, music'a de Gr. Ventura ; „Hor'a rondunelor“, de Ioan Vasilescu, si „Visul meu“ romantia. — La Táborzsky si Parsch în Buda-pesta au aparutu : „Im Maiengrün“, polca-mazur de F. Fahrbach jun., pretiul 60 cr., — „Idyllek“ magyar dalok felett, de Emericu Székely, brosiur'a prim'a, pretiul 3 fl.

Biserica si scóla.

Diececele Arad-Caransebesiu. Epitropí'a fondurilor comune pentru diececele Arad si Caransebesiu, a tînutu la 23, 24 si 25 l. tr. síedintia plenaria în Timisióra. S'a revediatu scotelile anului 1879, si s'au acordatu o multime de împrumuturi, cari facu o suma cam de 40,000 fl.

Diece's'a Orádii-mari. Dl Silviu Rezeiu, pâ'n' acuma actuaru la oficiul diecesanu si notaru consistorialu, fu numitu secretaru episcopescu.

Universitatea d'aice va serbá la 13 maiu iubilul de 100 ani al reorganizării sale. Din incidentul acesta „Hon“ se mira, că studiile teologice se propunu în limb'a latina, pe când în Francia, Italia etc. se propunu în limb'a tierii. Dar înca déca ar scí „Hon“, că la Gherla tocmai acuma s'a întrodusu limb'a latina, cum s'ar mai mirá !

Societati si institute.

Societatea „Julia“ a junimei române din Clusiu, la inițiativ'a dlui presedinte dr. A. Isacu, a înfiintiatu unu fondu pentru premie literare, pentru cari vor puté concurge membrii numitei Societáti. Primul premiu, 30 fl., s'a si eserisu.

Reuniunea învetiatorilor români gr. or. din tier'a Bârsei va tîne adunarea sa generala la Zernesci în 24, 25 si 26 aprilie. Presedintele reuniunii e dl St. Iosifu, secretarul dl I. Aron.

Congresul internaționalu de higiena în anul acesta se va tîne la Turin în 6—12 sept. supt patronagiul guvernului italianu. Dr. Pachioti, presedintele Societátii de higiena si al comitetului centralu pentru organizarea aceluí congresu, a adresatu dlui dr. Felix la Bucuresci o scrisóre, esprimându-si dorint'a că si barbatii de sciintia competinti din Români'a sè formeze pentru acelu congresu unu comitetu, care sè fía intermedial între comitetul centralu al congresului din Turin si între barbatii de sciintia români cari voiescu a participá la congresu si care comitetu sè înlesnesca lucrările aceluí congresu prin propunerile de cestiuni ce se vor debata la congresu si prin adunarea materialului sciintificu. În urmarea acesteia s'a si formatu unu comitetu la Bucuresci, sub presedint'a dlui dr. Capsia.

Societatea „Junimea“ din Zürich, a studentilor români de acolo, s'a disolvatu, si presedintele ei, dl Stefan A. Taconianu, întorcându-se la Bucuresci, a înmanuatu redacțiunii „Românului“ sum'a de 480 lei, adeva o parte a capitalului acelei Societáti, spre a o transmite — conform decisiunii luate de societatea încetata — Asociațiunii transilvane pentru literatur'a româna si cultur'a poporului românú.

Ce e nou ?

Regele în Galíți'a. Se scrie din Viena, că Maj. Sa regele a decisu sè asiste la înaugurarea noului edificiu al adunării tierii în Lemberga. În cercurile aristocrației din Lemberga se si facu pregatirile pentru primirea înaltului óspe.

Moștenitorul de tronul Rudolf a sositu la Praga în 1 aprilie si a fost întâmpinatu cu mari ovațiuni

din partea poporațiunii și a tuturor autorităților orașului.

Regele Belgiei e foarte bine dispus, decând fiică sa Stefania s'a fidanțiatu cu moștenitorul de tronul Rudolf, în totu momentul aréca că simte mare bucurie, și i place foarte să glumescă cu dâns'a. De curând regele, regin'a și principess'a Stefania au eșitu la plimbare calare. Principess'a eră încântătoare în toalet'a ei de amazona, și dede proba evidentă, că știe bine calari.

Sciri personale. Regin'a Victoria a sositu din Anglita în 27 martie la Baden-Baden, la 31 l. tr. a vizitatu la Darmstadt mormântul arhiducesei Alice. — **Domnitorul României** a primitu dela Sultanul o scrisoré respunzându la aceea prin care principele Carol i-a tramis însemnele decoratiunii române. — **Principele Alesandru al Bulgariei** a sositu în 15/27 martie la București, și la 18/30 a plecatu de acolo spre Ruscuc către casa. — **Di Calimachi Catargiu**, agentul diplomaticu al României la Paris, a sositu împreună cu famili'a sa la București. — **Di Iosif Jooris**, ministrul resedinte al Belgiei la București, la 30 l. tr. a presintatu principelui Carol scrisorile sale de acreditare. — **Di generalu Traian Doda**, precum cu multa parere de reu aflămu, zace greu bolnavu la Caransebesu. — **Mileticiu**, precum scrie un diuaru din Praga, se va mută la Viena, unde va scrie memoriile sale.

Ex-imperatés'a Eugenia în adevér a plecatu spre pământul zulusilor. Ea s'a imbarcatu în joi'a mare în Southampton pe steamerul „Perman“. În suit'a sa se afla ducele de Bassano, generalul Wood, soțul principelui, Slad și dr. Scott. Caletori'a va dură 23 de zile. **Ex-imperatés'a** se va întorce pe unu altu vaporu care se va oprí la insul'a St. Helena.

Mormântul principelui Napoleon. Din ordinul reginei Anglita, s'a radicat, în locul unde principele imperialu al Franciei si-a perdutu viét'a, o cruce de piétra. Crucea pórtă urmatórea inscripțiune: „Acésta cruce e asiedată de regin'a Victoria ca o amintire plină de iubire către principele Napoleon Eugen Louis Joseph, príncipe imperialu, spre a desemná locul, unde, la o recunoscere cu trupele britanice în ziua de 2 iunie 1879 a fost atacatu de o céta de zulusi, și tînându peptu inamicului, a fost ucis“.

Schimbări în Carasiu și Severin. Nrul trecut al foii noastre s'a pus de ja sub tiparu când diuariul oficialu anuciă, că fostul comite supremu al Carasiului și comisaru regescu al Severinului, di Nicolau Ujfalusy, fu dimisionatu la cererea-i propria, că în Carasiu conducerea agendelor de comite supremu s'a concredítu comitelui supremu al Aradului Carol Tabajdy, și că în Severin s'a tramisú cá comisaru regescu Aug. Tabacovicu, pân'acuma protonotaru în comitatul Torontalului.

Regele de Siam în Viena. Se scrie, că regele de Siam, Frabat Samedsia, (el are 36 de nume, dar credemú cá cetitorii nostri nu vor pofti să însirămu aice tóte,) va plecă în lun'a viétóre la caletoria lunga prin Europa. El va veni prin canalul Suez, și va merge la Roma, Viena, Berlin, Paris și Londra. Frabat Samedsia are o crescere europeană, vorbește perfectu englezese și frantiozesce.

Parintele Chiriacu, carele a colectatu o biblioteca atât de bogată pentru românii din Macedonia, pornesce acum într'o nouă escursiune în Macedoni'a; comitetul executivu al Societății „Macedo-Române“ i-a adresatu unu actu de multiamire pentru ostenéla ce a pus în caus'a acést'a.

Podul lui Traian și turnul Sever. Cetimu în diuarul „Topolnitia“ din Severin: „În tóte tierile din lume antichitățile sânt conservate, mai cu osebite când prin aceste antichități se póte probá originea unui poporu. Avemu în Severin dóue antichități cari doveDESCU, în modu neîndoiosu, că sântemu colonia Romana; una este podul lui Traian, și cealalta turnul lui Sever. Cum sânt tratate aceste dóue monumente? Turnul este lasatu în voi'a timpului, fără a se face ceva pentru conservarea lui, și podul este tratatu și mai bine, căci tocmai acolo se vérsa tóte murdarile scóse de prin casele orașului. Unu străinu care venise în Severin a avutu curiositatea să mérga a vizitá resturile podului, înse nu s'a pututu apropiá din caus'a infecțiunii și întâlnindu-se în urma ne-a felicitatu de descoperirea ce amu facutu în conservarea antichităților. Șcimú cá ordine s'au datu spre a pune unu capetu la acésta barbaria, dar óre se esecuta, nu credemú.“

Teatrul germănu din Budapesta se va închide acusi, căci consiliul municipalu a respinsu în unanimitate cererea întreprindietorilor d'a li se prelungí concessiunea înca pe síese luni. Totu cu acésta ocaziune s'a respinsu și cererea unui directoru germănu, carele voiá să faca o arena germăna în padurea orașului. Asiá dara în Budapesta n'o se mai esiste de fel teatru germănu, — de cumva și ministeriul va aprobá hotărîrea acést'a.

Si-a omoritu mam'a unu tineru din Arad. Numele acestui neomu este Mihaiu Pau. Prinsu, el si-a marturisitu faptul, și a dísu, că mama sa de multu a meritatu mórtea.

Sciri scurte. Trup'a de zulusi, care a jucatú în mai multe orașe din Europa, dílele trecute sosi la București, și se produce în teatrul dlui Ionescu, facéndu mare senzațiune; diuarele din București, cari despre teatrul romănu scriú 3—4 rënduri despre zulusi publica colóne. — **Navigațiunea pe Dunare** este completu deschisa în tóte direcțiunile; au sositu și au plecatu deja vapóre și în susul și în josul Dunarei. — **Mortalitatea în București** devine din ce în ce mai înspaimântătoare, dela 2 pâna la 8 martie, cu 44 de ênsi s'au nascutu mai puțin decăt câti au muritu, caus'a sânt bólele: phlisie pulmonora și variola; dela 9 pâna la 15 l. tr. au muritu cu 29 mai multi decăt câti s'au nascutu. — **Iuliu Pascu**, arestatul pretoru din Carasiu, a fost pusu iérasu pe picioru liberu.

Suvenirea mortilor.

Ioan Dragoiu, preotu gr. or. în Clopodia comitatul Timisiórei, a repausatu în lun'a trecuta în etate de 27 ani, lasându în doliu jun'a-i soția și o orfana de unu anu.

Dionisiu Smaia, preotu gr. or. în Zorlentiulmieu, comitatul Carasiu, a încetatu din viétia, gelitu de fiul seu Lazaru, carele e preotu în aceeași comuna.

Treiluniul jan.—mart. se va încheiá cu nr. 25. Rugămu pe aceia ale căror abonamente va espirá atunce, să le rennoiésca de timpuriu, căci á contu nu putemu tramite fói'a nimenuia.

În curénd vom începe să publicămu unu nou romanu francesu, foarte interesant, intitulatu:

„Misteriul Noptii“,

dupa care va urmá iérasu unu romanu originalu de redactorul acestei foi.

Proprietaru, redactoru respunzietoru și editoru:
IOSIF VULCANU.

